Ett krävande uppdrag

Av Tommy Jeppsson

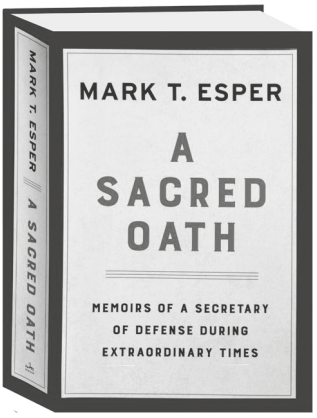

TITEL:
A Sacred Oath
Memoirs of a Secretary of Defense During Extraordinary Times
FÖRFATTARE:
Mark T Esper
FÖRLAG:
William Morrow, an imprint of Harper Collins Publishers

MARK T ESPER var USA:s 27:e försvarsminister under en 18 månader lång period åren 2019–2020, föregånget av posten som arméminister 2017–2019. Som kuriosa kan nämnas att i den lilla staden Uniontown sydväst Pittsburgh där Esper växte upp, föddes även George C Marshall, vilken närmast nått ikonstatus i sitt hemland. Espers familjeförhållandena verkar ha varit stabila, och den unge Mark hade många idrottsliga intressen, vilket knappast var till nackdel i valet av officersbanan, vilken inleddes med den fyraåriga utbildningen vid West Point.

Att dessa år betydde mycket för den blivande försvarsministern uttrycks mycket tydligt i boken, där West Points motto ”Duty, Honor, Country” lyfts fram som vägledande för hans tid såväl i armén liksom därefter på allt ansvarsfullare poster. Han tjänstgjorde under det första Gulfkriget i 101:a luftlandsättningsdivisionen och senare som kompanichef vid ett luftburet förband i Europa, erfarenheter som han hävdar vara formativa erfarenheter som utvecklade hans förmåga till beslutsfattning, något han skulle få stor nytta av.

Boken innehåller, inkluderande appendix, noter och index, mer än 700 sidor, av vilka den övervägande delen ägnas tiden som försvarsminister. Detaljbeskrivningarna av olika situationer under denna tid är många och kan måhända stundom trötta. Dock tillåts läsaren inte att ge upp, därtill är de många utmanande situationer som Mark T Esper råkar ut för alltför spektakulära för att inte locka till att fortsatt vända blad.

Företrädaren på försvarsministerposten, den tidigare fyrstjärnige marinkårgeneralen James Mattis, har varit mycket återhållande i sin kritik mot Donald Trump. Mark Esper är desto tydligare i sina omdömen om presidenten där denne hävdas vara direkt olämplig för presidentämbetet. En personlighet där snabbkarakteristiken handlar om ett okontrollerat humör med frekventa vredesutbrott, styrd av impulser snarare än logik liksom maktfullkomnad och hämndlystnad, ett direkt hot mot nationens demo-

krati enligt författaren. Ett antal europeiska statschefer och politiker vilka träffat Donald Trump torde ha få problem med att instämma i den beskrivningen.

Texten kan nästintill karakteriseras som kirurgiskt precis i sina detaljerade situationsbeskrivningar, där inte så få möten med Trump tenderar att passera det surrealistiska. Den som läst Bob Woodwards bok *Fear, Trump in The White House,* torde nicka igenkännande till de många beskrivningar av situationer där Trumps uppträdande överträffar det mesta vad gäller oförskämda påhopp på sina medarbetare, inte sällan parat med en svårgripbar logik i argumentationen.

Mark Esper ger intrycket av en balanserad, logiskt tänkande personlighet, driven av en stark pliktkänsla. Han ger på sida efter sida exempel på presidentens agerande, vilka sammanhänger med dennes personliga karaktärsegenskaper. Det handlar om Trumps brist på fingertoppskänsla, takt och oförmåga att tänka strategiskt, det senare av Esper beskrivet som snävt, ofullständigt och känslostyrt.

Tillfällena när bokens författare överväger att avgå är inte få. Förklaringen till att han stannade är pliktkänslan mot landet men också en oro för vilka alternativa kandidater Donald Trump kunde tänka sig. Trumps uppenbara stöd till medarbetare som okritiskt anammade sin chefs såväl uppträdande som uppfattningar, med andra ord ja-sägarna, var en annan svåraccepterad grupp för Esper.

Esper var dock inte ensam om att vara måltavla för Trumps förklenande omdömen och oförskämdheter. Vicepresident Mike Pence liksom landets främste militäre företrädare, general Mike Miley, fick känna på dålig behandling från presidentens sida.

A Sacred Oath utgör en i raden av publikationer som är direkta varningar för konsekvenserna av den innevarande trumpistiska eran. Läsningen av Espers minnen från hans tid som försvarsminister leder osökt tanken till vilka personer som omger presidenten idag. Utrymmet för moderation och genuin erfarenhet verkar starkt lysa med sin frånvaro.

Recensenten är överstelöjtnant, ledamot av KKrVA och redaktör för dess Handlingar och Tidskrift.